

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI
W GMINIE LEGNICKIE POLE NA LATA 2017-2020
za okres 01.01.2017- 31.12.2018**

Podstawą prawną opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami są:

- art. 15 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506),
- art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 z późn. zm.).

Gminny Program Opieki nad Zabytkami w Gminie Legnickie Pole na lata 2017-2020 został uchwalony przez Radę Gminy Legnickie Pole uchwałą Nr XXXI.187.2017 z dnia 24 kwietnia 2017 r. Zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Legnickie Pole Nr XXIV/139/2013 z dnia 30 stycznia 2013 r. (zmienionej uchwałą NR XLIII.297.2018 Rady Gminy Legnickie Pole z dnia 17 września 2018 r. oraz uchwałą NR V.45.2019 z dnia 21 marca 2019 r.) w sprawie określania zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków znajdujących się na terenie Gminy Legnickie Pole, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonania zleconego zadania, zostały przyjęte zasady i tryb udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków znajdujących.

W zakresie ochrony zabytków konieczna jest ścisła współpraca odpowiednich służb państwowych, samorządowych, kościelnych oraz społecznych.

Zachowanie dziedzictwa kulturowego ma bezpośredni związek z ochroną środowiska przyrodniczego. Połączone ze sobą turystyka historyczna i przyrodnicza stanowią atrakcję dla swojego regionu oraz dla gości z kraju i zagranicy.

Potrzeba ratowania i ochrony zabytków jest naszym obywatelskim obowiązkiem. Czas transformacji wpłynął negatywnie na stan zabytków. Poważnym problemem stał się brak środków i społecznego zrozumienia dla idei ochrony naszego dziedzictwa.

Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce.

Na podstawie art.5, art.6 ust.1 i art. 86 Konstytucji RP zabytki objęte zostały ochroną zadeklarowaną jako konstytucyjny obowiązek państwa i obywatela.

Głównym aktem prawnym regulujący przepisy ochrony i opieki nad zabytkami jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ponadto istotnym jest uwzględnienie innych uregulowań prawnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, znajdujących się w wielu obowiązujących ustawach, w tym:

- w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane,
- w ustawie z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
- w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,

- w ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej,
- w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.

Zgodnie z art. 87 ust 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami celem programu jest:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikającej z koncepcji przestrzennego zagospodarowania gminy,
- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków i walorów krajobrazu kulturowego,
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków.

Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.

Program opieki nad zabytkami gminy Legnickie Pole zgodny jest z innymi dokumentami gminnymi, wyznaczającymi długoterminowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy wynikają z dokumentów o charakterze strategicznym gminy:

- Strategia Rozwoju Gminy legnickie Pole na lata 2014-2020,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Legnickie Pole na lata 2013-2016, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2020,
- Wieloletnia prognoza finansowa na lata 2016-2027,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Legnickie Pole,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego,
- Uchwała rady Gminy Legnickie Pole w sprawie dotacji do remontów i konserwacji obiektów zabytkowych.

Stan ewidencyjny zabytków nieruchomych Gminy Legnickie Pole

Zgodnie z art. 22, ust. 4 i 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, gmina prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków w formie kart adresowych zabytków nieruchomych znajdujących się na jej terenie.

Do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisanych jest 297 pozycji. W tym: 35 obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa dolnośląskiego, są to;

- 1) Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. ,filialny ,p.w. św. Antoniego w Gniewomierzu,
- 2) Cmentarz przykościelny w Gniewomierzu,
- 3) Kościół ewangelicki ,ob. rzym.-kat., parafialny , p.w. św. Michała Archanioła w

Koskowicach,

- 4) Cmentarz przykościelny w Koskowicach,
- 5) Kościół rzym.-kat. ,filialny ,p.w. św. Jadwigi w Kłębanowicach,
- 6) Cmentarz przykościelny w Kłębanowicach,
- 7) Aleja lipowa w Legnickim Polu,
- 8) Zespół koszar szkoły kadetów –filtrownia ujęcia wody ,ob. budynek gospodarczy ,
- 9) Zespół koszar szkoły kadetów –dom dla pracowników szkoły ,ob. budynek mieszkalny,
- 10) Zespół koszar szkoły kadetów budynek gospodarczy p/domu pracowników , ob. mieszkalny
- 11) Klasztor benedyktynów ,w l. 1810-1945 szkoła kadetów, obóz jeniecki, od 1957 r DPS (zespoły II,IV i V)
- 12) Ogród klasztorny , ob. teren zielony przy DPS
- 13) Ogród klasztorny ,następnie ogród zespół koszar szkoły kadetów-pawilon ogrodowy, ob. pracownia terapeutyczna DPS
- 14) Zespół koszar szkoły kadetów – budynek koszarowy I szkoły kadetów wraz z łącznikiem , ob. DPS-zespół VI
- 15) Zespół koszar szkoły kadetów –budynek koszarowy II wraz z łącznikiem , ob. DPS-zespół I
- 16) Zespół koszar szkoły kadetów –dobudówka zachodnia do budynku koszarowego I, ob. Dom Pomocy Społecznej
- 17) Zespół koszar szkoły kadetów –dobudówka zachodnia do budynku koszarowego II, ob. DPS
- 18) Zespół koszar szkoły kadetów –dom komendanta szkoły ,ob. budynek administracyjny DPS
- 19) Zespół koszar szkoły kadetów-lazaret, ob. DPS, budynek nieużytkowany
- 20) Zespół koszar szkoły kadetów –szkoła kadetów ,ob. DPS zespół III
- 21) Cmentarz parafialny w Legnickim Polu,
- 22) Kościół klasztoru benedyktynów p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego i św. Jadwigi, ob. rzym.-kat. parafialny, p.w. św. Jadwigi w Legnickim Polu,
- 23) Ewangelicki dom parafialny, ob. plebania kościoła p.w. św. Jadwigi w Legnickim Polu,
- 24) Zespół koszar szkoły kadetów-dom dla pracowników szkoły, ob. budynek mieszkalny,
- 25) Zespół koszar szkoły kadetów-łącznik między budynkiem koszarowym II a domem pracowników szkoły ,ob. nieużytkowany,
- 26) Kościół rzym.-kat. św. Trójcy w Legnickim Polu ,następnie ewangelicki ob. Muzeum Bitwy Legnickiej Oddział Muzeum Miedzi w Legnicy,
- 27) Cmentarz przykościelny w Legnickim Polu, ob. teren Muzeum Bitwy Legnickiej Oddział Muzeum Miedzi w Legnicy,
- 28) Ośrodek historycznego miasta w legnickim Polu,
- 29) Zespół dworsko – folwarczny –dwór w Lubieniu, ob. nieużytkowany
- 30) Kościół rzym.-kat., filialny, p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Mikołajowicach,
- 31) Kościół rzym.-kat. ,następnie ewangelicki ,ob. rzym.-kat. ,filialny ,p.w. św. Bartłomieja w Nowej Wsi Legnickiej,
- 32) Cmentarz przykościelny filialny w Nowej Wsi Legnickiej,
- 33) Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. ,filialny, p.w. Nawiedzenia NMP w Taczalinie,

34) Cmentarz przykościelny w Taczalinie,

35) Wiatrak-koźlak w Taczalinie, ob. zachowany we fragmencie

23 obiekty (stanowiska) archeologiczne, oraz 334 obiekty w tzw. ewidencji konserwatorskiej, nie wpisane do rejestru.

Wyposażenie wnętrz kościołów w Legnickim Polu wpisane jest do wojewódzkiego rejestru zabytków ruchomych. W miejscowościach : Koskowice ,Legnickie Pole, Koiszków, Czarnków, Taczalin, Raczkowa, Nowa Wieś Legnicka, znajdują się pomniki przyrody, są to drzewa: wierzba krucha, klon, jawor, dąb szypułkowy, topola czarna, lipa drobnolistna, trzmielina pospolita i głóg jednoszyjkowy.

Prace konserwatorskie wykonane w okresie sprawozdawczym:

L.p.	Lokalizacja zabytku	Rok wykonywanych prac	Rodzaj wykonywanych prac	Wartość przyznanej dotacji W zł.
1.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Matki Bożej Częstochowskiej w Legnicy	2017	Wykonanie prac konserwatorskich polegających na zdjęciu drewnianej boazerii ,odnowieniu i uzupełnieniu tynków, odtworzeniu drzwi bocznych kościoła, naprawie rynien i modernizacji odwodnienia w kościele p.w. św. Bartłomieja w Nowej Wsi Legnickiej	20 000,00 zł
2.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego i Świętej Jadwigi Śląskiej w Legnickim Polu	2017	Wykonanie prac konserwatorskich polegających na robotach naprawczych pokrycia dachowego oraz prace remontowe elewacji kościoła filialnego p.w. MB Częstochowskiej w Mikołajowicach	150 000,00 zł
3.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Michała Archanioła w Koskowicach	2017	Wykonanie prac konserwatorskich polegających na remoncie pokrycia hełmu wieży budynku kościoła filialnego p.w. Nawiedzenia NMP w Taczalinie	10 000,00 zł
4	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Podwyższenia Krzyża	2018	Wykonanie prac restauratorskich i konserwatorskich przy zabytkowym kościele p.w. Św . Antoniego w	100 000,00 zł

	Świętego i Świętej Jadwigi Śląskiej w Legnickim Polu		Gniewomierzu	
5	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Michała Archaniola w Koskowicach	2018	Wykonanie prac konserwatorskich polegających na robotach remontowych przy budynku kościoła filialnego p.w. Św. Jadwigi w Kłębanowicach	113 008,28 zł
			Razem	393 008,28 zł

Założenia programowe Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami w Gminie Legnickie Pole na lata 2017-2020 są w pełni realizowane. Wszelkie prace konserwatorskie, budowlane dotyczące obiektów wpisanych do rejestru zabytków były prowadzone zgodnie z wymogami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, po uzyskaniu stosownej decyzji o prowadzeniu prac. W zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, gmina współpracuje z placówkami oświatowymi, kulturalnymi, stowarzyszeniami, organizacjami społecznymi, fundacjami i kościołami, promując wartości materialne oraz niematerialne dziedzictwa kulturowego naszej gminy.

Legnickie Pole, dnia 10.06.2019

Sporządziła: Magdalena Borkowska